

Forskriftene om systemansvar og rasjonering

-

Høringsdokument

Dokument nr. 6-2004

Forskriftene om systemansvar og rasjonering

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat
Redaktør: Roar Kristensen
Forfattere: Roar Kristensen, Øystein Mørk, Kristian Løkke og Edna Grepperud
ISSN: 1501-2840

Trykk: NVEs hustrykkeri
Opplag: 50
Forsidefoto:

Sammendrag:

Emneord: Systemansvar, rasjonering, svært anstrengte driftsituasjoner

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Juni 2004

Forord

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) foreslår her endringer i forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (Fos). Forslaget sendes på høring i samsvar med bestemmelsene i forvaltningsloven kap. VII, jf. også utredningsinstruksen. Dette dokumentet er forarbeide til denne endringsforskriften.

Dokumentet omtaler også presiseringer som knytter seg til forskrift om planlegging og gjennomføring av rekvisisjon av kraft og tvangsmessige leveringsinnskrenkninger ved kraftrasjonering (rasjoneringsforskriften).

Vi understreker at det er den formelle forskriftsteksten, slik den er beskrevet i kapittel 5, som er gjenstand for høringen. Merknader fra høringsinstansene bør derfor i hovedsak være knyttet opp til dette kapitlet.

Dokumentet ligger på NVEs Internettsider – <http://www.nve.no> – under ”Forskriftshøringer”.

Vi ber om at kommentarer til dette forslaget sendes NVE innen 15.10.2004.

Etter høringsfristens utløp vil NVE vurdere de innkomne høringsuttalelsene, og på bakgrunn av disse vedta forskriften.

Det tas sikte på at endringsforskriften skal tre i kraft 1.1.2005.

Oslo, juni 2004

Agnar Aas
vassdrags- og
energidirektør

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Innhold

1	Innledning og bakgrunn.....	5
2	Endringer og presiseringer med bakgrunn i St.meld. 18 (2003-2004)	6
2.1	Forskrift om systemansvar i kraftsystemet.....	6
2.1.1	§ 22a første ledd	7
2.1.2	§ 22a annet ledd.....	7
2.2	Forskrift om rasjonering.....	8
2.2.1	Informasjonsvirksomhet i forbindelse med rasjonering	8
3	Øvrige endringer og presiseringer av gjeldende forskrift om systemansvar i kraftsystemet	10
4	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	13
5	Forslag til forskriftstekst.....	14

1 Innledning og bakgrunn

St.meld. 18 (2003-2004) ”Om forsyningssikkerheten for strøm mv.” ble lagt frem 19.12.2003. På bakgrunn av Inst. S. nr. 181 (2003-2004) ble denne behandlet i Stortinget 18.5.2004. Regjeringens mål er å redusere faren for rasjoneringsinngrep til et absolutt minimum.

Meldingens klargjøring av rammene for systemansvaret og for rasjonering har utløst et behov for en gjennomgang av berørt lovverk, herunder forskriftene om henholdsvis systemansvar og rasjonering.

Ansvar for å håndtere perioder med en svært anstrengt kraftsituasjon beskrives gjennom meldingen og i dette dokumentet. Dette ansvaret er gjennom meldingen utvidet til også å omfatte ansvaret for å utvikle og utrede, samt eventuelt å ta i bruk nye virkemidler etter godkjenning fra myndighetene. Vi viser til beskrivelsen i kapittel 2.

Forskrift om systemansvar trådte i kraft 17.5.2002. NVE har erfart at forskriften har fungert etter hensikten, men det er likevel nå behov for å presisere innholdet i enkelte bestemmelser og klargjøre deler av selve forskriftsteksten. Vi viser til beskrivelsen i kapittel 3.

1.7.2004 innføres nytt el-direktiv i EU (2003/54/EC). Direktivet er omfattet av EØS-avtalen, noe som krever at myndighetene i Norge gjør nødvendige tilpasninger i berørt lovverk. Det er så langt NVE kan vurdere få punkter i nytt el-direktiv som utløser behov for endringer i forskriftene for systemansvar og rasjonering. Vi viser til beskrivelsen i kapittel 3.

NVE har utarbeidet et forslag til ny forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet. Forslaget til forskrift om leveringskvalitet gjelder for alle som helt eller delvis eier, driver eller bruker elektriske anlegg eller elektrisk utstyr som er tilkoblet i det norske kraftsystemet, samt systemansvarlig. Det er derfor nødvendig å koordinere innholdet i foreslått forskrift om leveringskvalitet med gjeldende bestemmelser i Fos. Vi viser til beskrivelsen i kapittel 3.

2 Endringer og presiseringer med bakgrunn i St.meld. 18 (2003-2004)

Systemansvaret knytter seg til den operative driften av det norske kraftsystemet, mens rasjoneringsansvaret omfatter planlegging og gjennomføring av rasjeringstiltak som kun skal benyttes når ekstraordinære forhold tilsier det. Det er etter NVEs syn fortsatt hensiktsmessig at regelverket for systemansvar og rasjering skal være oppdelt på denne måten.

Allerede i dagens forskrifter er ansvaret for å sikre momentan balanse til enhver tid entydig tillagt systemansvarlig, jf. Fos § 4 a) og Ot.prp. nr. 56 (2000-2001).

Departementet understreker i nevnte Ot. prp. at det å ha ansvaret for å sikre den momentane balansen til ”enhver tid”, innebærer et ansvar for å sikre momentan balanse også i fremtiden. St.meld. 18 (2003-2004) bekrefter dette tidsperspektivet.

Det er et klart mål for myndighetene å minimalisere sannsynligheten for rasjering gjennom den markedsmessige kraftomsetningen og de øvrige virkemidler som er hjemlet i dagens systemansvar. I den grad det allikevel skulle oppstå svært anstrengte situasjoner hvor myndighetene med rimelighet kan ha tvil om disse virkemidlene er tilstrekkelig til å unngå rasjering, vil det være behov for å iverksette særskilte tiltak som supplerer markedet og gir en ekstra sikkerhet. Det foreliggende forslaget til forskriftsendring gir derfor systemansvarlig hjemmel til å utrede og iverksette slike tiltak. Forslag til tiltak skal forelegges NVE, og tiltak kan ikke iverksettes uten etter godkjenning fra NVE.

Det er på forhånd vanskelig å forutse alle forhold som kan føre til en svært anstrengt kraftsituasjon. Ulike forhold vil kunne kreve ulike tiltak. NVE finner det derfor ikke hensiktsmessig å gå inn på en nærmere avgrensning av hva som ligger i begrepet ”svært anstrengt kraftsituasjon” ut over den rimelighetsvurderingen som er referert ovenfor.

NVE fremholder imidlertid at den langsiktige energi- og effektbalansen fortsatt skal sikres gjennom investeringer i kraftmarkedet. De foreslåtte endringene for å håndtere en svært anstrengt kraftsituasjon har derfor karakter av å være ekstraordinære tiltak som i de aller fleste år ikke skal tas i bruk. NVE vil legge klare betingelser og vilkår til grunn for bruk av slike tiltak, jf. punkt 2.1.1 og 2.1.2 nedenfor.

Fos § 12 regulerer ”Anstrengte driftssituasjoner og driftsforstyrrelser”. Denne bestemmelsen, med unntak av første ledd, regulerer uforutsette forhold og driftsforstyrrelser i direkte tilknytning til driftsdøgnet. Virkemidlene i § 12 har en kortere tidshorisont og et annet virkeområde enn foreslått ny bestemmelse for perioder med svært anstrengte kraftsituasjoner.

2.1 Forskrift om systemansvar i kraftsystemet

Det foreslås innført en ny bestemmelse i Fos for å håndtere en svært anstrengt kraftsituasjon,

Fos § 22a. *Svært anstrengte kraftsituasjoner*

2.1.1 § 22a første ledd

”Systemansvarlig har ansvaret for kontinuerlig å utrede og utvikle nødvendige virkemidler for å håndtere perioder med en svært anstrengt kraftsituasjon. Systemansvarlig skal orientere Norges vassdrags- og energidirektorat om virkemidler utredet etter dette ledd.”

§ 22a første ledd gir systemansvarlig både en plikt og en rett til å utrede og utvikle nye virkemidler som kan benyttes under perioder med energiknapphet og svært anstrengte kraftsituasjoner.

Utrednings- og utviklingsplikten skal skje i en kontinuerlig prosess, og NVE forutsetter at virkemidlene utvikles i god tid før perioder med en svært anstrengt kraftsituasjon.

Virkemidlene forutsettes å redusere sannsynligheten for en rasjonering, og vil samtidig gi systemansvarlig nye virkemidler for å kunne opprettholde en momentan balanse i perioden før og eventuelt under en vedtatt rasjonering. Iverksettelse av rasjonering åpner for ytterligere virkemidler som rekvisisjon av kraft og tvangsmessige leveringsinnskrenkninger.

Virkemidlene skal bidra til å håndtere en svært anstrengt kraftsituasjon på en samfunnsmessig rasjonell måte. Virkemidlene skal utarbeides etter samfunnsøkonomiske kriterier og vurderes opp mot øvrige virkemidler som Statnett anvender i dag. Virkemidlene skal være målrettete. NVE fremholder at systemansvarlig skal bidra aktivt til en videreutvikling av fleksibiliteten i forbruket.

Ved utviklingen av virkemidlene skal følgende forhold vektlegges:

- risikoen for rasjoneringsinngrep skal reduseres
- de skal i størst mulig grad baseres på markedsmessige prinsipper, herunder skal fleksibiliteten i produksjon, overføring og forbruk, samt forbrukernes avsavnsverdier hensyntas
- de skal i minst mulig grad endre markedets investeringsbeslutninger og produksjonsprofil
- systemansvarligs nøytralitet og uavhengighet i forhold til aktørene i kraftmarkedet skal opprettholdes
- de skal være implementerbare i forhold til øvrig lovverk, herunder relevant EU-lovgivning.

2.1.2 § 22a annet ledd

”Virkemidler for å håndtere perioder med svært anstrengt kraftsituasjon kan ikke tas i bruk uten etter vedtak fra Norges vassdrags- og energidirektorat.”

Systemansvarlig skal vurdere fremtidig effekt- og energibalanse og holde NVE orientert om dette, jf. Fos § 24. Systemansvarlig skal varsle NVE om forhold som systemansvarlig mener kan føre til svært anstrengte kraftsituasjoner grunnet forventet energiknapphet som følge av langt mindre tilsig til vannkraftverkene enn normalt eller andre forhold.

Systemansvarlig kan i forbindelse med håndteringen av en svært anstrengt kraftsituasjon søke NVE om tillatelse til iverksetting av ett eller flere av virkemidler utredet og utviklet i henhold til første ledd. Ingen nye virkemidler kan tas i bruk uten etter vedtak med vilkår fra NVE.

Søknad om å ta i bruk virkemidler må sendes så tidlig at NVE gis mulighet til å følge bestemmelsene i forvaltningsloven, herunder sørge for at saken blir så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. NVEs godkjenning er et enkeltvedtak etter forvaltningslovens bestemmelser. Det kan imidlertid ikke påregnes at det vil bli gitt utsatt iverksettelse av slike vedtak etter forvaltningsloven § 42 for de tilfeller vedtakene eventuelt påklages.

Flere mulige tiltak har vært vurdert så som mobile gassturbiner eller annen midlertidig produksjonskapasitet, energiopsjoner, særskilte informasjonstiltak og tilbakekjøp av kraft fra større forbrukere. NVE vil bemerke at dette er mulige tiltak og at oppstillingen ikke er uttømmende, og at også andre tiltak kan være aktuelle.

2.2 Forskrift om rasjonering

Som følge av endringer i energiloven som trådte i kraft 01.01.04, ble også forskrift om rasjonering endret med ikrafttredelse fra samme tidspunkt. Energiloven ble tilføyd bestemmelser om overtredelsesgebyr i §§ 7-7 og 7-8, og som en oppfølging av disse hjemlene ble ny § 13a tilføyd i rasjoneringsforskriften.

NVE har i forbindelse med oppfølgingen av St.meld. 18 vurdert om det er behov for å gjøre ytterligere endringer i denne forskriften. Vi har kommet til at dette ikke er nødvendig, men vi ønsker allikevel å presisere en del forhold knyttet til informasjon i forbindelse med en rasjonering.

2.2.1 Informasjonsvirksomhet i forbindelse med rasjonering

I perioder med svært anstrengt kraftsituasjon og forut for en rasjonerings situasjon, er det behov for gode og samordnede informasjonstiltak fra myndighetene ut til befolkningen.

Energilovforskriften § 5A-2 syvende ledd bestemmer:

”Rasjoneringsmyndigheten har ansvaret for nødvendige informative tiltak i tilknytning til en rasjonerings situasjon”.

Det heter videre i forarbeidene til energiloven § 5A-2 – Ot.prp. 56 (2000-2001):

”Det kan tenkes situasjoner hvor det vil være hensiktsmessig med informasjon til allmennheten om den aktuelle kraftsituasjonen før innføring av rasjonering er aktuelt. Et slikt informasjonsopplegg må være godt planlagt i forkant. Med henvisning til Statnetts påpekning av at systemansvarlig ikke bør være rasjoneringsmyndighet, bør slike informasjonsutspill ikke gjøres av denne, men av sentrale myndigheter ut fra hensynet til den systemansvarliges nøytralitet og faren for utilbørlig påvirkning av markedet eller mulige beskyldninger om slik påvirkning.”

Ut fra ovenstående er det på det rene at rasjoneringsmyndigheten har ansvaret for informasjonstiltak forut for og under en rasjonerings situasjon.

Dette er videre presisert i St.meld. nr. 18 (2003-2004) at rasjoneringsmyndigheten kan legge føringer for den systemansvarliges informasjonsvirksomhet.

”I svært anstrengte kraftsituasjoner har rasjoneringsmyndigheten et spesielt ansvar for å sikre en mest mulig helhetlig og koordinert informasjon om kraftsituasjonen til aktørene i kraftmarkedet og til allmennheten. I slike situasjoner kan rasjoneringsmyndigheten legge føringer for den systemansvarliges informasjonsvirksomhet (...) Rasjoneringsmyndigheten skal sørge for god koordinering av informasjonen i forhold til departementet, Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon (KBO), Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Nord Pool.”

3 Øvrige endringer og presiseringer av gjeldende forskrift om systemansvar i kraftsystemet

§ 4. *Prinsipper for utøvelsen av systemansvaret*

Denne bestemmelsen forslås endret på bakgrunn av at utkast til ny forskrift om leveringskvalitet nå fastsetter de ulike aktørenes ansvar for å oppnå tilfredsstillende leveringskvalitet. Systemansvarlig skal (fortsett) samordne og følge opp konsesjonærer og sluttbrukere sine disposisjoner med sikte på å oppnå tilfredsstillende leveringskvalitet og en effektiv utnyttelse av kraftsystemet, jf. Fos § 4 første ledd bokstav e.

Første ledd, bokstav a som lyder:

”Systemansvarlig skal sikre momentan balanse med tilfredsstillende leveringskvalitet i kraftsystemet til enhver tid.”

foreslås derfor endret til ny § 4 første ledd bokstav a:

”Systemansvarlig skal sikre momentan balanse i kraftsystemet til enhver tid.”

§ 5. *Flaskehalsar og elspotområder*

NVE vil presisere at systemansvarlig normalt skal fastsette separate elspotområder ved forventet energiknapphet i et avgrenset geografisk område, og at bruk av dette virkemidlet ikke omfattes av utkast til ny § 22a.

§ 10. *Frekvensregulering*

Denne bestemmelsen i gjeldende Fos foreslås opphevet da den er foreslått inntatt i utkast til forskrift om leveringskvalitet § 3-2.

Ansvar for frekvensreguleringen er fremdeles regulert i Fos ved at systemansvarlig i § 4 a) er gitt ansvaret for å sikre den momentane balansen. Ansvarsforholdene for frekvensregulering i separatområder er også fremdeles regulert i Fos § 12 tredje ledd.

Bestemmelsen i utkast til forskrift om leveringskvalitet stiller ytterligere krav i forhold til gjeldende Fos § 10 ved at systemansvarlig nå skal sørge for at frekvens- og tidsavvik holdes innenfor bestemt **krav** fremforhandlet innenfor nordisk systemdriftsavtale. Det vises for øvrig til NVE-dokument 3/2004 ”Leveringskvalitet i kraftsystemet - Forslag til forskrift”.

§ 12. *Anstrengte driftssituasjoner og driftsforstyrrelser*

NVE presiserer at planer for effektiv gjenoppretting av normal drift ved driftsforstyrrelser i regional- og sentralnettet (og systemansvarliges godkjenning av disse) alltid skal

foreligge og gjøres i tilknytning til utarbeidelsen av Statnetts ”Driftskoordinering i det norske kraftsystemet – lokal del”.

§ 21. *Systemvern*

NVE presiserer at begrepet ”idriftsette” skal dekke når systemvernet idriftsettes første gang og den operative bruken av systemvernet i hvert enkelt tilfelle. Systemvern skal benyttes når det foreligger systemtekniske behov, og bruken skal godkjennes av systemansvarlig hver eneste gang. I § 14 kreves det derimot godkjenning kun første gang anlegget ”idriftsettes”. Deretter kan konsesjonæren slå av og på anlegget etter behov (men innenfor reglene av Fos § 17).

På bakgrunn av dette foreslås ny § 21 annet ledd:

”Konsesjonær kan ikke idriftsette *eller aktivere* systemvern uten etter vedtak av systemansvarlig.”

§ 22. *Feilanalyse og statistikk*

NVE vil presisere at bestemmelsen i annet ledd, annet punktum ikke er ment å utelukke at systemansvarlig skal gjøre nødvendig kontroll/feilanalyse for å kunne distribuere analyseresultater og sikre en enhetlig registrering av feilen for statistikkformål, jf. Fos § 22 tredje ledd. Det vises for øvrig til NVE-dokument 3/2004 ”Leveringskvalitet i kraftsystemet - Forslag til forskrift”.

§ 24. *Systemansvarliges informasjonsplikt*

Første ledd:

I tilknytning til bestemmelsens første ledd ønsker NVE å presisere at informasjon generelt er et meget viktig virkemiddel i myndighetenes regulering av kraftmarkedet. Både NVE og systemansvarlig har i dag et informasjonsansvar overfor markedet og allmennheten. Det er nødvendig at informasjonsansvaret og informasjonsoppgaver avklares mellom de to institusjonene i ulike sammenhenger for å sikre en mest mulig effektiv og målrettet informasjon. NVE og systemansvarlig har igangsatt en prosess for å få gjennomført en slik avklaring.

Annet ledd:

Som en følge av artikkel 9 bokstav d i nytt el-direktiv fra 1.7.2004, tas det inn en endring vedrørende systemansvarliges informasjonsplikt. Endringene medfører blant annet en plikt for systemansvarlig å informere andre relevante systemansvarlige om forhold som er nødvendig for sikker drift, effektiv utnyttelse og utvikling av overføringsanlegg etc.

Forslår derfor nytt annet ledd annet punktum:

Slik informasjon skal også gis til andre relevante systemansvarlige.

§ 28. *Forholdet til forvaltningsloven og offentlighetsloven*

Gjennomgang av de systemkritiske vedtakene i Fos viser behov for noen små justeringer i opplisting av bestemmelsene som er unntatt deler av forvaltningsloven.

3. ledd: Avgjørelser fattet i medhold av §§ 5, 6, 7 annet ledd, 8, 9 første ledd første punktum, 11, 12 annet til femte ledd, 13 annet og tredje ledd, 15, 16, 17 annet og tredje

ledd, 21 annet ledd, samt øvrige avgjørelser som fattes av den systemansvarlige under utøvelsen av systemansvaret, er unntatt forvaltningsloven kap. IV-VI og VIII.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Systemansvarlig finansierer sin virksomhet gjennom inntektsrammen. Departementet legger gjennom St.meld. nr. 18 (2003-2004) til grunn at kostnader for den systemansvarliges virkemidler skal dekkes innenfor sentralnettets inntektsramme.

Finansiering av systemansvarligs eventuelle reservekapasitet må avklares i forhold til EØS-avtalen artikkel 61 om forbud mot statstøtte.

Foreslått ny bestemmelse i Fos vil påføre systemansvarlig ekstra oppgaver knyttet til utredning og utvikling av virkemidler for å håndtere en svært anstrengt kraftsituasjon. NVE er av den oppfatning at de ekstra økonomiske og administrative konsekvensene av disse utrednings- og utviklingsoppgavene normalt ikke vil være vesentlige i forhold til den økonomiske ramme, kompetanse og de oppgaver systemansvarlig besitter/utfører i dag. I ekstraordinære tilfeller vil det imidlertid kunne påløpe kostnader som kan nødvendiggjøre spesiell kompensasjon. Kompensasjon for kostnader i forbindelse med iverksettelse av eventuelle tiltak for håndtering av svært anstrengte driftssituasjoner vil bli vurdert i hvert enkelt tilfelle.

Vi viser for øvrig til NVE-dokument ”Innteksregulering av systemansvarlig nettselskap – Forslag til endringer i forskrift 11.3.1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsrammer for nettvirksomheten og tariffier” hvor kapittel 6 omtaler § 11-3. *Endring av årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret:*

”Dersom statlige myndigheter pålegger tiltak som medfører kostnader ut over det som med rimelighet må påregnes dekket innenfor årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret, kan Norges vassdrags- og energidirektorat ved enkeltvedtak vedta en endring i årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan etter søknad fra systemansvarlig eller på eget tiltak vedta en endring av årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret i ekstraordinære tilfeller eller ved vesentlige endringer i systemdriften.

§ 11-3 første ledd skal ta høyde for uforutsigbare endringer i kostnadene knyttet til utøvelsen av systemansvaret på grunn av statlige pålegg, tilsvarende som for de øvrige nettselskapene.

§ 11-3 annet ledd er en unntaksbestemmelse som vil bli praktisert strengt. At en justering av det årlige tillegget kun kan skje i ekstraordinære tilfeller eller ved vesentlige endringer i systemdriften, er ment som en sikkerhetsventil for de tilfellene den forutsatte risikofordelingen gir åpenbart uholdbare resultater.”

5 Forslag til forskriftstekst

Forskrift om endring i forskrift om systemansvar i kraftforsyningen

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat xx. desember 2004 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. § 7-1, gitt med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. § 7-6.

I.

I forskrift 7. mai 2002 nr 448 om systemansvaret i kraftforsyningen gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) sikre momentan *balanse* i kraftsystemet til enhver tid.

§ 7 tredje ledd skal lyde:

Systemansvarlig har ansvar for at overføringsgrenser fastsatt i medhold av *annet* ledd blir overholdt.

§ 10 oppheves.

§ 21 annet ledd skal lyde:

Konsesjonær kan ikke idriftsette *eller aktivere* systemvern uten etter vedtak av systemansvarlig.

Ny § 22a skal lyde:

§ 22a. *Svært anstrengte kraftsituasjoner*

Systemansvarlig har ansvaret for kontinuerlig å utrede og utvikle nødvendige virkemidler for å håndtere perioder med en svært anstrengt kraftsituasjon. Systemansvarlig skal orientere Norges vassdrags- og energidirektorat om virkemidler utredet etter dette ledd.

Virkemidler for å håndtere perioder med svært anstrengt kraftsituasjon kan ikke tas i bruk uten etter vedtak fra Norges vassdrags- og energidirektorat.

Nytt § 24 annet ledd annet punktum skal lyde:

Slik informasjon skal også gis til andre relevante systemansvarlige.

§ 28 tredje ledd skal lyde:

Avgjørelser fattet i medhold av §§ 5, 6, 7 annet ledd, 8, 9 *første ledd første punktum*, 11, 12 annet til femte ledd, 13 annet og tredje ledd, 15, 16, 17 annet og tredje ledd, *21 annet ledd*, samt øvrige avgjørelser som fattes av den systemansvarlige under utøvelsen av systemansvaret, er unntatt forvaltningsloven kap. IV-VI og VIII.

II.

Endringene trer i kraft 1. januar 2005.

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Utgitt i Dokumentserien i 2004

- Nr. 1 Lars-Evan Pettersson: Flomberegning for Ranelva. Flomsonekartprosjektet (17 s.)
- Nr. 2 Inger Sætrang: Statistikk over tariffer i regional- og distribusjonsnettet 2003 (52 s.)
- Nr. 3 Frode Trengereid: Leveringskvalitet i kraftsystemet. Forslag til forskrift (80 s)
- Nr. 4 Lars-Evan Pettersson: Flomberegning for Vefsna og Skjerva. Flomsonekartprosjektet (22 s.)
- Nr. 5 Turid-Anne Drageset: Flomberegning for Måna ved Rjukan (016.HZ). Flomsonekartprosjektet (38 s.)
- Nr. 6 Roar Krstensen (red): Forskriftene om systemansvar og rasjonering. Høringsdokument (15s.)